

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผลของการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ตามความคิดเห็นผู้บริหาร ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

4. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับสูง

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกัน

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

5. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกัน

6. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

7. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กัน

8. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 1,970 คน ผู้บริหารจำนวน 182 คน และ ครูผู้สอนจำนวน 1,788 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 333 คน ผู้บริหารจำนวน 111 คน ครูผู้สอน จำนวน 111 คน และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 111 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ Rensis Likert Method ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้าน ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย สถานภาพ และขนาดของโรงเรียนมีลักษณะเป็น Check List

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความฉลาดทาง อารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) มีทั้งหมด 33 ข้อ

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

มีทั้งหมด 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหาร และครูผู้สอน ได้ตอบแบบสอบถามและผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนที่โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

4. กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้ติดต่อแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบ หรือได้คืนไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปเก็บข้อมูล

5. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบหรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำเข้าไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดลอกไว้เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม แตกต่างกันไป
3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันโดยรวม แตกต่างกันไป
4. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
5. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันไป
6. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันโดยรวม แตกต่างกันไป
7. ความฉลาดทางอารมณ์ โดยภาพรวมและรายด้านกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน โดยรวมของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองด้านเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการมีทักษะทางสังคมรองลงมา คือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองและด้านเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นซึ่งตัวแปรทั้งสามมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 47.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 24156

9. แนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ด้านการมีทักษะทางสังคมด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ \bar{x} , S.D. พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีความเข้าใจความรู้สึกของตนเอง รู้จักอารมณ์และความคิดที่เกิดจากอารมณ์ของตนเอง จึงทำให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถปรับอารมณ์ที่จะทำให้การประสานงานประสบความสำเร็จ อันจะนำไปสู่การทำงานอย่างเต็มใจเต็มความสามารถ ความฉลาดทางอารมณ์เกิดจากการฝึกตนเองให้รู้อยู่เสมอรวมทั้งการฝึกฝนด้านภาวะการเป็นผู้นำ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของกร ศิริโชค วัฒนา (2551, หน้า 15) ที่ว่าความฉลาดทางอารมณ์คือความสามารถในการบริหารอารมณ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ มีความเข้าใจอารมณ์

ของตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและอย่างสร้างสรรค์นั่นเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงคริษ์ ทันเพื่อน (2550, หน้า 120-121) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ตามแนวความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับสูง

1.1 ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากจากเครื่องมือของผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตนเองได้ในแต่ละสถานการณ์ ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อยหรือข้อบกพร่องของตนเองได้ ยอมรับในข้อผิดพลาดและหาแนวทางแก้ไขรวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนนิสัยของตนเองได้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองรายด้านอยู่ในระดับมากคือผู้บริหารโรงเรียนมีความเชื่อมั่น มีแนวทางและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำใจยอมรับเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ผู้บริหารโรงเรียนมีสติรู้เท่าทันความคิดของตนเองเสมอสอดคล้องกับแนวความคิดของกรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 2-3) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการตระหนักรู้เข้าใจในแง่ของอารมณ์ ความต้องการแรงจูงใจในการกระทำให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเองพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากจากเครื่องมือของผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนได้เป็นอย่างดี สามารถควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนมีความสุขเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุขผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและยอมรับในอารมณ์ของผู้ร่วมงานผู้บริหารโรงเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ที่ไม่ปกติของตนเองสอดคล้องกับแนวความคิดของสายันต์ บุญใบ (2557, หน้า 56) กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารอารมณ์ของตนเองเพื่อให้เข้าใจอารมณ์ผู้อื่นในองค์การได้อย่างถูกต้อง สามารถที่จะสังเกตอารมณ์ของตนเองและคนรอบข้าง ประพฤติตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ พร้อมทั้งแสดงออกซึ่งอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะด้วยการใช้ปัญญาบริหารอารมณ์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขหมายรวมถึงการเห็นอกเห็นใจ รับรู้ และเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น

1.3 ด้านการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเองพบว่า อยู่ในระดับมากจาก เครื่องมือของผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนสามารถให้กำลังใจตนเองในการคิด และกระทำอย่างสร้างสรรค์ผู้บริหารโรงเรียนคิดว่าข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะเป็น ประสบการณ์ช่วยให้ข้าพเจ้าทำงานด้วยความระมัดระวังเพิ่มขึ้นผู้บริหารโรงเรียนมองว่า ปัญหาทุกอย่างสามารถแก้ไขได้เมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนบอกตนเองว่า ได้ทำสิ่งที่ดีที่สุดแล้วสอดคล้องกับแนวความคิดของกระทรวงสาธารณสุข (2551, หน้า 2) กล่าวว่า ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจ ผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.4 ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากจาก เครื่องมือของผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความสุข เมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข ผู้บริหารโรงเรียนรู้สึกเห็นใจผู้ร่วมงาน เมื่อพบว่าเขาไม่สบายใจผู้บริหารโรงเรียนมีไหวพริบในการแสดงออกต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดของกรมสุขภาพจิต (2551, หน้า 2-3) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นความสามารถในการตระหนักรู้ เข้าใจตนเองในแง่ของอารมณ์ ความต้องการแรงจูงใจในการกระทำให้บรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพเข้าใจ ในความรู้สึกผู้อื่น สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ในการขจัดปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.5 ด้านการมีทักษะทางสังคมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากจาก เครื่องมือของผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจในการสร้าง สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงานผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานเสมอ ผู้บริหารโรงเรียนใช้คำพูดที่สุภาพกับผู้ร่วมงานเสมอผู้บริหารโรงเรียนสามารถแสดงทักษะ การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวความคิดของสหายันต์ บุญใบ (2557, หน้า 78-79) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้อื่น สนใจฟังและปรับการติดต่อสื่อสาร และให้การตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่น

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารและครูผู้สอนจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ (F-test, ชนิด One-Way-Analysis of Variance)พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความคิดเห็น แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมี

องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เช่นเดียวกันทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ด้านการมีทักษะทางสังคม

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ (F-test, ชนิด One-Way-Analysis of Variance) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญกับสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ศิริพัฒน์โกศล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.31 มีความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วยด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยรวมอยู่ในระดับจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ \bar{x} , S.D. พบว่าประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา วิเศษ(2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีอยู่ในระดับสูง ด้านเก่ง และด้านสุขอยู่ในระดับปานกลาง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาและสถานภาพสมรสต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารที่มีประสบการณ์

ต่างกันและได้รับการฝึกอบรมต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน ความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านแรงบันดาลใจและการกระตุ้นทางปัญญา

5. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม แตกต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ (F-test, ชนิด One-Way-Analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ ศรีสร้อย (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารและครูผู้สอนมีพฤติกรรมกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก แบบอัตนนิยมและแบบเสรีนิยมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม แตกต่าง จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ (F-test, ชนิด One-Way-Analysis of Variance) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาวรรณ สุวรรณศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 และหาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับ

ประสิทธิผลโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ระดับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4)) ระดับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีช่วงชั้นที่ทำการเปิดสอนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) ระดับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีช่วงชั้นที่ทำการเปิดสอนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 6) ระดับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 7) ระดับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 8) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน

7. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามแนวความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ผู้บริหารมักจะรู้อย่างชัดเจนว่าขณะนั้นตนเองรู้สึกอย่างไรผู้บริหารมีความเชื่อมั่น มีแนวทางและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตผู้บริหารสามารถทำใจยอมรับเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ผู้บริหารมีสติรู้เท่าทันความคิดของตนเองเสมอ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ของตนเองผู้บริหารมีความสุขเมื่อเห็นผู้อื่นมีความสุข ผู้บริหารมีความเข้าใจและยอมรับในอารมณ์ของผู้ร่วมงานผู้บริหารสามารถจัดการกับอารมณ์ที่ไม่ปกติของ

ตนเองผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเองผู้บริหารเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นผู้บริหารมีทักษะทางสังคมผู้บริหารมีความพึงพอใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงานผู้บริหารให้ความสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานเสมอผู้บริหารใช้คำพูดที่สุภาพกับผู้ร่วมงานเสมอผู้บริหารสามารถแสดงทักษะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของเรียม สุขกล้า (2553, หน้า 28) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน คือ ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหาร ครูสามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

8. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง ด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการมีทักษะทางสังคม การติดต่อสื่อสารและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สนใจ ฟังและปรับการติดต่อสื่อสารและให้การตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง เป็นองค์ประกอบสำคัญเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกที่เหมาะสมต่อไป ด้านเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้และขจัดปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

9. แนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการมีทักษะทางสังคมด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองด้านการเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อช่วยให้ตนเองสามารถจัดการอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ และนำไปสู่การบริหารงานโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ นิเทศติดตามผลการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

1.4 ในการสอบคัดเลือกหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้เข้าสอบควรมีการทดสอบชาวรินทร์ปัญญาด้านความฉลาดทางอารมณ์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่มีเป็นปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ยังไม่ได้ศึกษา เช่น วุฒิทางการศึกษา สถานภาพโสดหรือสมรสแล้ว เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน หรือในองค์กรอื่นๆ

2.3 ควรหาแนวทางอื่นที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ